cyan magenta yellow black

Efectul „evocării strămoşilor”

Potrivit dicţionarului, „a evoca” înseamnă a ne imagina, a aduce în propria noastră conştiinţă fapte, evenimente, împrejurări şi persoane din trecut. Cât de îndepărtat poate fi acest trecut? Până acum cercetătorii au apelat la strămoşi din secolul al XV-lea, cu rezultate pozitive, măsurabile pe plan intelectual.

pagina 2

Un mini-festival folcloric la Mirosloveşti – Parada formaţiilor folclorice de Anul Nou

pagina 3

GLASUL SATULUI

IANUARIE - MARTIE 2011 Anul II Nr. 4 PAGINI 8 glasul.satului@gmail.com

Şezătoare în satul Soci

Sâmbătă 12 martie a avut loc în localitatea Soci „Şezători la noi în sat”, eveniment cultural aflat la a III-a ediţie. Oamenii îmbrăcaţi în costume populare vechi de peste 100 de ani, femei, bărbaţi, copii, tineri, au venit cu furci de tors, fuioare, vârtelniţe şi scărmănători de lână pentru a reînvia atmosfera de acum câteva decenii. Aceştia au depănat amintiri, au spus poveşti şi au cântat. Oamenii mai vârstnici au povestit obiceiurile de nuntă din sat. Lada de zestre a făcut parte din decor cu zeci de scoarţe, lăicere şi perne cusute cu flori. Pentru că nu există şezătoare fără dans, copiii au arătat ce au învăţat la şcoală.

„Anul acesta am organizat pentru a treia oară evenimentul «Şezători la noi în sat». Primele două ediţii au avut loc în comuna Mirosloveşti cu localnicii, iar anul acesta am încercat să reînviem tradiţiile din satul Soci. Localnicii îmi povesteau despre «Nunta de la Soci» şi a fost o provocare pentru noi. Am încercat să readucem acele tradiţii şi obiceiuri de altădată”, ne-a declarat primarul comunei Mirosloveşti, Ionuţ Gospodaru.

În 2004 s-a editat monografia comunei Mirosloveşti, care a fost completată în 2009. De acest lucru s-au ocupat un grup de cadre didactice de aici, coordonaţi de Ioan Pârlea şi de colaboratorii săi, Gheorghe Pârlea şi Gelu Hogaş, care au încercat să cuprindă cât mai multe aspecte şi evenimente din satele componente ale comunei Mirosloveşti. Activităţile legate de domeniul spiritual al satului au fost adunate de autorii monografiei comunei Mirosloveşti şi arhivate.

„Nunta de la Soci” este integrată în capitolul „Etnografie şi Folclor” şi de acest aspect s-a ocupat profesorul de română Viorica Apostol. Timp de 15 ani „Nunta de la Soci” a fost prezentă în contextul Festivalului Cântarea României. Sufletul acestei formaţii era profesoara de limba şi literatura română din satul Soci, Elena Hărăţu.

„În ultimii trei ani, graţie interesului deosebit al primarului, tradiţiile satului au fost reînviate. Au fost formaţii folclorice, manifestări de natură spirituală precum «Şezătoarea», obiceiul nunţii tradiţionale pe care sătenii o demonstrau spectatorilor în diferite ediţii ale Festivalului Cântarea României. O parte din cei care participau la aceste activităţi acum peste 20 de ani încă mai sunt în viaţă şi au fost prezenţi în formaţia Şezătorii de la Soci. La nivel judeţean această formaţie a obţinut foarte multe premii”, ne-a precizat învăţătorul Gheorghe Pârlea.

La „Nunta de la Soci” au fost antrenaţi foarte mulţi săteni care cunoşteau ceremonialul nunţii în toate detaliile, ce se desfăşura după un ritual foarte complex, cu mai multe etape.

„Comuna Mirosloveşti este renumită prin păstrarea obiceiurilor şi tradiţiilor populare. Reprezentative pentru această zonă e forma ia de dansurile populare bătrâneşti, înfiinţată în 1953. Membrii formaţiei care mai trăiesc au participat şi la această şezătoare care a implicat o gamă largă de activităţi specifice zonei: munca câmpului, dansul, portul popular, obiceiuri şi tradiţii care se păstrează din moşi-strămoşi. Pe lângă cei mai în vârstă, au participat şi tinerii care au datoria să ducă tradiţia mai departe”, ne-a spus coordonatorul acestei activităţi, profesorul Gheorghe Astanei.

Proveniența numelor de familie din comuna Miroslăveşti

>>pagina 4

„Lăsați copiii să vină la mine”

>>pagina 5

Publicație trimestriala apărută la propunerea primarului comunei Mirosloveşti, Ionuț Gospodaru, și susținută financiar de Primărie și Consiliul Local

cyan magenta yellow black

Respectabile cuvinte de apreciere și...nvățătură

Distinsul nostru colaborator, Dl. ing. dr. Ionel Lupu, fiu al satului Ciohorăni, ne-a onorat cu opiniile sale asupra ultimului număr al gazetei noastre, într-o scrisoare având pe plic antetul Asociatiei Dendro-Ornamentale "Anastasie Fătu" din Iași, al cărei președinte este. După ce mulțumește liceencei Diana Miron (colaboratoarea noastră conjuncturală, care a transcris electronic articolele Domniei Sale), face următoarele aprecieri: "Tematica numarului 3 al gazetei este mult îmbunătățită, abordând subiecte serioase, în diferite domenii. Realizarea grafică este bună, spre foarte bună; glumind, (...) poți număra firele din bărbile preoților! (Referire la rezoluția fotografiilor de la tema "Biserica satului" – nota redacției). Asupra unuia dintre articole, distinsul nostru corespondent dezaprobă generalitatea: "De generalități sunt sătul și răs-sătul! Articolul trebuia axat pe situația concretă a localității"

Foarte interesante și mustind de acuratețe sunt aprecierele D-lui inginer dr. cu privire la ceea ce dorește să citească într-o publicație din mediului sătesc:

"Fără îndoială, în prezent, satele noastre parcurg cu pași grăbiți o serie de modificări fundamentale...Se schimbă și intensitatea sentimentului de proprietate asupra pământului (mai ales în rândul tineretului), dar și atitudinea față de muncă! Probabil se schimbă și alte lucruri, dar covrigarul/orășeanul din mine nu le simte. Și cam astfel de lucruri aș dori să citesc în Glasul satului, dacă nu este cu supărare..." (Desigur, nu ne putem supara – nota redacției). Și, in contextul observațiilor pertinente pe marginea tematicii propuse realizatorilor publicației, Dl. Ionel Lupu continuă: "O dată pe an, în luna octombrie, merg la vecinul N. Iacob (Puiu), care-mi cultivă cei 10 ari de grădină, ce-au mai rămas la Ciohorăni, și atunci stăm cam câte două ore de vorbă, ca să-mi ostoiesc dorul de sat. Uneori, când îl întreb eu câte ceva, își face cruce el! Alteori, când îmi răspunde el, îmi fac eu cruce!"

Nu ne îndoim că Dl. dr. ing. Ionel Lupu exprimă realitatea vie a evoluției societății noastre "post-comuniste", din păcate, o evoluție care, îndreptată exclusiv spre experiențele Occidentului, amorțește valorile naționale, morala funciară a omului din spațiul spiritual al..."veșniciei". Veșnicia cea "născută la sat", o iluzie – spun unii – a poetului și filosofului Lucian Blaga.

P.S. Suntem onorați și în acest număr al publicației noastre de semnătura distinsului colaborator ieșean. Aportul Domniei Sale în acest gen de întreprindere pe meleagurile noastre reprezintă o „Ștafetă" generoasă preluată de la distinsul său tată, învățătorul Alexandru Lupu din Ciohorăni, despre a cărui contribuție publicistică (locală) ași aflat din ediția anterioară a ziarului nostru. Desigur, îmbogățirea informațiilor referitoare la istoricul revistei „Muguri de la sate", în format vechi, o datorăm tot d-lui Ionel Lupu. Aflând, din corespondența cu Domnia Sa, despre travaliul pe care i l-a cerut documentarea, noi, beneficiarii, îi suntem cu atât mai îndatorași.

Gheorghe Pâlea

Bun venit, primăvară!
(Gavriil Năvrăpeșteanu)

Coborâsem o clipă fugară
Înlăuntrul adâncului meu,
Acum urc înapoi spre afară
Mântuit de-ntunericul greu...
Bun venit, primăvară!

Mă alintă slăvita lumină,
Mă salută albina sprințară,
Mi-e plină de sevă tulpina
Din ceruri iubirea coboară...
Bun venit, primăvară!

Din iarnă răzbate și mama,
E încă-n genunchi la icoană,
O lacrimă-mi mângâie geana,
Parfumuri răzbat de afară...
Bun venit, primavară!

Efectul „evocării strămoșilor"

Potrivit dicționarului, „a evoca" înseamnă a ne imagina, a aduce în propria noastră conștiință fapte, evenimente, împrejurări și persoane din trecut. Cât de îndepărtat poate fi acest trecut? Până acum cercetătorii au apelat la strămoși din secolul al XV-lea, cu rezultate pozitive, măsurabile pe plan intelectual.

Această evocare a trecutului are legături cu psihologia, istoria și în general cu bagajul nostru de cultură generală.

Psihologii cred că „efectul evocării strămoșilor" pare să funcționeze prin transmiterea către creierul nostru a mesajului potrivit căruia unele dificultăți actuale, ce par greu de depățit, totuși vor putea fi escaladate, dacă ne gândim serios la evenimente din trecut. Așadar, se pune problema unei concentrări mai profunde asupra chestiunii de rezolvat.

La rândul ei, istoria ne oferă nenumărate exemple de fapte, evenimente, împrejurări și personalități din trecut, care au depățit dificultăți mult mai importante decât cele ale noastre.

În același timp, cultura generală, respectiv biologia, ne spune că noi avem legături genetice moștenite și foarte strânse, la nivel celular, cu strămoșii noștri și că nu le putem tăgădui acestora calitatea de „rude" ale noastre!

Chiar și religia ne îndeamnă să-i pomenim pe cei decedați, fapt care nu poate avea efecte negative asupra noastră, ba poate însemna un sprijin de o natură superioară!

Experiențele efectuate pe un număr de 80 de studenți de la Universitățile din Graz, Berlin și Munchen, cărora li s-a cerut să se gândească timp de 5 minute la înaintații lor din secolul al XV-lea, apoi la strămoșii mai apropiați și în final la ultimele cumpărături făcute la magazin, arată că aceștia au obținut performanțe mai mari cu 25% la examenele respective, comparativ cu grupul martor, neantrenat într-o asemenea evocare. Ulterior aceeași studenți au avut de rezolvat mai multe teste de inteligență, iar cei beneficiari de evocarea strămoșilor au obținut 14 puncte din maximul posibil de 16, în timp ce grupul martor a realizat numai 10 puncte.

La rândul meu, în vremea studenției - fără să cunosc atunci ceva despre efectul benefic al evocării strămoșilor - am apelat la memoria tatălui meu decedat, al bunicilor și primilor străbunici, pentru că mai departe nu le știam numele, în situația celor mai grele 4-5 examene, pe care în final le-am promovat cu nota maximă. După asemenea evocări simțeam o liniște interioară plăcută.

Așa-numitul „efect al strămoșilor" obligă creierul nostru să compare împrejurări și persoane din diferite perioade istorice și să stabilească nivelul real de dificultate al problemei pe care trebuie s-o rezolvăm noi, diminuând îngrijorarea și chiar panica ce ne afectează.

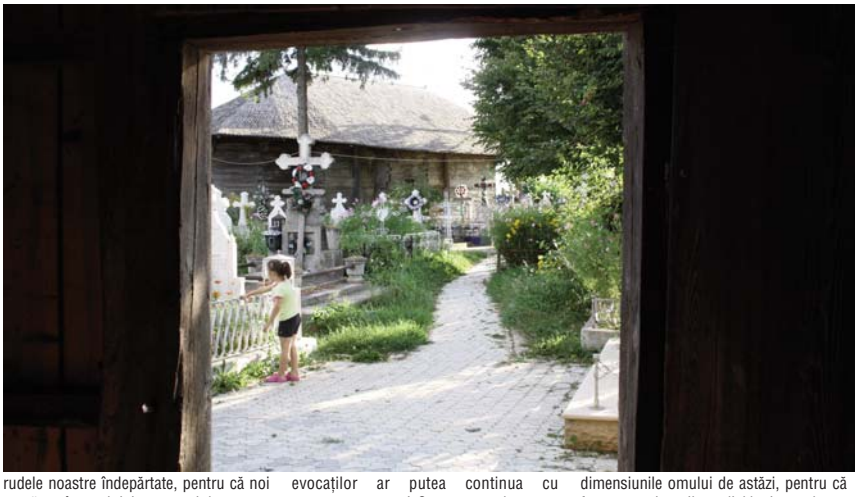
Unii dintre strămoșii noștri au reușit să treacă peste o multitudine de probleme, care au fost cu atât mai numeroase și mai serioase, cu cât ne întoarcem cu mii de ani înapoi, în epoca de piatră, când dotările tehnice lipseau cu desăvârșire.

Să luăm spre exemplu stră-strămoșii care au trăit pe teritoriul comunei sau al județului nostru, în urmă cu 10.000 de ani, după ultima glaciație înregistrată în Europa. Aceștia erau urmașii „fericiților supraviețuitori" care au scăpat cu viață după frigul glaciar. Ei erau vânători (cu arcuri și săgeți cu vârf de silex, lănci rudimentare, bâte etc.), pescari și culegători din Natură, cu încălățminte și îmbrăcăminte confecționate din piei și blănuri tăbăcite rudimentar.

Amplasamentul locuințelor era obligatoriu ales lângă surse naturale de apă, ei neavând unelte pentru săparea fântânilor. Stră-strămoșii noștri locuiau în peșteri și grote aflate în malurile erodate. Abia când au apărut uneltele de tăiat lemnul au apărut și bordeile, reprezentând un salt social important. Cam în acea perioadă a fost domesticit și câinele, pentru paza familiei și ca ajutor la vânătoare.

Noi, cei de astăzi, cunoscători a 30.000- 40.000 de cuvinte, nu ne-am putea înțelege cu strămoșii noștri de acum 10.000 de ani în urmă, decât prin semne.

Și totuși, ei sunt strămoșii noștri,

rudele noastre îndepărtate, pentru că noi purtăm în celulele corpului nostru pecetea lor genetică, chiar dacă ei lucrau cu unelte de silex și probabil mai aveau și parazîți, iar noi cei de astăzi avem laptopuri și internet ultrarapid. Să nu ne uităm neamurile, să nu le disprețuim și să ne gândim la ele timp de 5 minute cu înțelegere, duioție și admirație, deși nu le știm numele, dar le putem evoca drept stră-străbunici și străbunice!

După descoperirea și prelucrarea cuprului și a fierului viața a devenit ceva mai ușoară, dar s-a adâncit stratificarea socială, au început migrațiile popoarelor de la est spre vest, mai ales prin folosirea calului ca mijloc rapid de deplasare. Începând din aceste vremuri s-au păstrat și unele nume de conducători de oști pe care le putem evoca sau nu, după cum istoria le descrie ca personaje pozitive sau negative.

De ce nu i-am evoca noi moldovenii pe excelentul strateg și tactician Ștefan cel Mare, pe nefericitul domnitor-savant exilat la ruși, Dimitrie Cantemir, pe neîntrecutul poliglot Bogdan Petriceicu Hașdeu sau pe Nicolae Iorga, George Enescu sau pe genialul poet Mihai Eminescu? și bineînțeles că lista evocaților ar putea continua cu numeroase nume! Cum au reușit aceste mari personalități ale neamului românesc să depășească toate greutățile ivite în calea lor și să ne lase fapte incredibile de vitejie sau opere de valoare universală?

Este evident și important faptul că evocarea înaintaților trebuie să cuprindă și personalități strict locale dispărute, sau eroi locali din Războiul Plevnei (1877-1878) și din cele două Războaie Mondiale, oameni care s-au jertfit pentru Independența României.

Cu mulți ani în urmă, vizitând interesantul „ Muzeu pentru istoria timpurie a Turingiei", din frumosul oraș german Weimar, am fost literalmente puternic șocat în fața unei diorame cu „omuleți" din epoca de piatră, care ar fi trăit acolo în urmă cu 10.000 de ani. Datorită imitației de foc-pâlpâind, dar și a reușitei chipurilor și a vestimentației sumare, în primele secunde am avut impresia că „omuleții" aceștia erau vii: o femeie tânără alăpta un copil, alta bătrână cu părul alb-vălvoi întreținea focul, doi bărbați jupuiau un iepure cu o cremene ascuțită etc. Am folosit diminutivul „omuleți" pentru că stră-strămoșii din epoca de piatră aveau cam 80% din dimensiunile omului de astăzi, pentru că foamea era la ordinea zilei iar longevitatea medie oscila undeva în jur de 40 de ani. La o primă impresie, întregul trib părea o adunătură de adolescenți. Din păcate Muzeul nu mai avea vederi cu imagini ale respectivei diorame, dar am cumpărat totuși una mai simplă (vezi foto).

Așadar se confirmă științific faptul că evocarea strămoșilor poate avea efecte pozitive. La rândul ei și religia ne îndeamnă spre pomenirea celor dispăruți, niciodată nu ne-a recomandat practici rele.

Mă întreb retoric, oare nu cumva ar trebui să avem o datorie istorică față de unii înaintați, care au făcut mai mult în viață decât era necesar pentru propria lor existență?

Mă întreb, oare n-ar trebui să fugim de „blestemul suprem" care este uitarea?

Mă întreb, oare le-ar strica elevilor și studenților obținerea unor performanțe școlare superioare, apelând la asemenea exerciții evocative?

Cel puțin s-ar părea că încercarea nu prezintă riscuri!

Ing. Dr. Ionel Lupu

cyan magenta yellow black

Un mini-festival folcloric la Mirosloveşti – Parada formațiilor folclorice de Anul Nou

În ajunul Anului Nou, la Mirosloveşti a fost organizată, în premieră, o paradă a formațiilor folclorice specifice Sărbătorii dintre ani, cu prezența unor artişti populari din afara comunei şi a județului. Aproape un festival, căci la spectacolul folcloric au participat în jur de douăzeci de formații din comună, Oglinzi (județul Neamț), Tătăruşi şi Cucuteni, (județul Iaşi). Evenimentul organizat de Primarul comunei şi Consiliul Local a fost un succes fără precedent în comună. El a fost mediatizat de "Ziarul de Iaşi", care a postat pe siteul redacției şi un film-reportaj.

Cele câteva sute de spectatori au apreciat cu aplauze vii Urşii de la Oglinzi, Cerbul de la Cucuteni, Pluguşorul cu felinar de la Tătăruşi şi, cu deosebită însufleţire, Ansamblul folcloric din Mirosloveşti, cu caprele sale semețe, cu "turma" de țapi, "herghelia" căluților şi grupul de colindători-urători, acesta din urmă impresionând prin frumusețea repertoriului şi a costumelor populare.

Primarul Ionuț Gospodaru, viceprimarul Liviu Aioanei şi consilierii Gelu Hogaş şi Gheorghiță Astanei au înmânat participanților diplome.

Desigur, ca în fiecare an, "Mascații" de la Verşeni au produs un copios amuzament unora, dar şi indignare altora, prin lipsa de respect față de cei care au venit să-i admire pentru originalitatea măştilor şi nu pentru purtarea agresivă şi vulgară. O parte dintre cei indignați s-au consolat însă cu prezența la parada a unui distins fiu al satului Verşeni, dl. Costel Avram, vicepreşedintele Consiliului Județean Hunedoara şi autorul unor contribuții generoase dedicate zestrei culturale a comunei.

(Redacția)

O sorcovă politică (echidistantă), cu nuanță…locală

Sorcova, vesela,
Şi la noi şi la…mata…
Să trăiți să înfloriți,
Grijile să le-ocoliți!
Să îmbobociți ca merii
La-nceputul primăverii!
Să nu vă-nspăimânte Criza,
Că la noi e numai…briza.
Şi nu disperați deloc
Cât e prim-ministru Boc…

Iar de-om răzbate cu bine
Până luna care vine,
Fiți siguri, vom trece anu'
Cu…primarul Gospodaru
Şi consilierii săi
Emanați de la Budăi…
Între ei e cel mai cel
Dl Pârlea Ionel,
Care dacă nu prea poate
Să pună Țara pe roate,

Măcar ne aduce-aminte
C-a fost rău şi mai-nainte,
C-au fost crize şi "războale",
C-au fost vremuri şi mai rele,
Că mai rău au dus-o cei
Ce-au prins Criza-n '33…

Şi-uite-aşa ne-om lecui
De grija c-om sărăci…
Şi n-om regreta deloc
C-am votat pe Băse-Boc…

Iar cei care-şi muşcă mâna
c-au umplut cu dânşii urna
Să deschidă ochii bine
La scrutinul care vine!

Aşadar şi prin urmare
Pân' la cealaltă votare,
La multi ani!
Şi …la mai mare!

cyan magenta yellow black

Tendinţe de denaturare a autenticului în cultură, în artă şi în stilul de viaţă

Satele comunei Miroslăveşti păstrează încă destule mărturii că şi aici creaţiile artistice populare au constituit de-a lungul anilor o dominantă a vieţii lor spirituale.

Procesul de urbanizare a produs şi produce o transformare culturală rapidă care întrerupe continuitatea dintre vechile obiceiuri întipărite în familia tradiţională şi cultura modernă.

Dintotdeauna au existat şi tendinţe de denaturare a autentiului, dar niciodată n-au fost atât de frecvente ca în epoca modernă – atât în artă, în cultură, cât şi în stilul de viaţă.

Ţăranii plecaţi la oraşe au căutat să-şi creeze un mediu ambiant în care să se simtă bine. În întâmpinarea acestor noi nevoi au venit comercianţii cu produse de calitate inferioară: copii ale operelor de artă cunoscute, sculpturi celebre copiate în ipsos, picturi renumite multiplicate prin fotografiere în culori violente, machete de construcţii lăcuite strident – lemnul fiind uneori vopsit ca să semene cu marmura sau cu ceramica etc.

Această artă de bâlci alterează tradiţia, subminând autenticul.

Dintre datinile strămoşeşti „Pluguşorul" este datina care se păstrează temeinic. Având ca subiect munca agrară pentru obţinerea pâinii, cetele de urători, păstrători ai obiceiului, se folosesc de plug sau fiare de plug (dând senzaţia efectuării muncii agricole), buhai (care imită mugetul boului), bice (simbolizând alungarea vechiului), fluiere, tobe etc.

Clopoţelul este indispensabil urătorilor. Chiar şi un singur copil, dacă merge cu uratul, ia cu sine şi un clopoţel sau o talancă.

„Pluguşorul" se înrudeşte strâns prin conţinut şi formă cu „Semănatul" – ce cheamă belşugul.

Datorită transformărilor sociale care au avut loc, pluguşorul s-a înnoit mereu, dar s-au manifestat şi se manifestă încă tendinţe de denaturare a colindului propriu-zis. Ceata pluguşorului este lipsită de multe din însuşirile pluguşorului autentic.

Tinerii plecaţi din sat şi reveniţi doar de sărbători nu se mai pot organiza, iar în colindul lor pun accent mai mult pe spectacol decât pe ceremonie. Aceştia se folosesc şi de măşti animale sau umane – simbolizând de fapt fertilitatea pământului şi ambundenţa recoltelor, dar şi acestea sunt uneori denaturate prin înzorzonare.

„Capra de cordele" din Miroslăveşti (cu „Căiuţii") îşi păstrează costumaţia autentică, impresionând prin înălţimea de aproximativ 2m.

Obiectele de port au intrat în fondul etnografic pasiv. O parte dintre ele sunt păstrate în lăzile de zestre şi îmbrăcate atât de maturi cât şi de copii, cu prilejul unor manifestări artistice. Atunci când păstrătorii sunt puşi să vorbească despre aceste obiecte de port o fac cu un nestăpânit sentiment de mândrie.

Contactul direct al copiilor şi tinerilor cu aceste valori autentice îi conduce la o atitudine de preţuire, de păstrare şi valorificare nealterată a tradiţiei locale – a tot ceea ce este creaţie populară – , la o atitudine de combatere a artei false, a prostului gust (a kitschi-ului) atât în stilul de viaţă, cât şi în cultură şi artă.

Consider că este o datorie de recunoştinţă apropierea de acest univers rural cu specifiul său.

Am insistat asupra cadrului etnografic şi datorită faptului că aspectele legate de cultura populară sunt cele mai expuse degradării şi dispariţiei. Or, misiunea noastră, a generaţiei încă implicate în promovarea tradiţiei, este de a transmite urmaşilor zestrea câştigată, ştiut fiind faptul că civilizaţia actuală nu poate fi înţeleasă cu adevărat fără o cunoaştere a valorilor străvechi şi a experienţelor trăite.

Înv. Alexandrina Leleu

Proveniența numelor de familie din comuna Miroslăveşti

Cele mai numeroase familii la care facem referire în textul de faţă, au nume legate de activităţile gospodăreşti, de componentele mediului înconjurător sau de numele sfinţilor. Altele sunt derivate din prenume sau prin diminutivizarea acestuia. Multe nume s-au stabilit după prenumele mamei sau poartă numele unui prenume. Unele familii au nume legate de anumite însuşiri sau calităţi ale omului, iar altele au nume legate de anumite obiecte de folosinţă. Sunt şi nume legate de localităţi, ţinuturi sau provincii istorice. Populaţiile care au venit şi s-au stabilit pe la noi în decursul istoriei, au impus nume corespunzătoare acestora.

Nume legate de activităţile gospodăreşti sau alte îndeletniciri (păstorit, cojocărit, grădinărit, albinărit, pescuit, cismărit etc.)

Gospodaru vine de la „gospodar" care se referă la o persoană ce dovedeşte pricepere şi chibzuială în conducerea gospodăriei personale, a unei instituţii sau a unei organizaţii.

Ciobanu, Mocanu, Baciu sunt nume legate de păstorit, Prisacă, Prisacaru vine de la albinărit, Pascaru de la pescuit, iar Ciubotaru de la cismărit.

După alte activităţi sunt nume de familii precum: Cojocaru, Grădinaru, Rotaru, Fântânaru, Feraru, Dogaru, Butnaru, Muraru, Pânzaru, Blănaru, Livadaru, Podaru, Militaru, Armanu, Croitoru, Vezeteu, Talmaciu, Rândaşu, Curteanu.

Nume legate de componentele mediului înconjurător (relief, ape, floră, faună sau fenomene naturale)

După relief: Munteanu, Văleanu, Câmpeanu, Movileanu, Plai (de la plaiuri), Hogaş (de la ogaşe), Stan (de la stană, stâncă).

După ape: Pârău, Istrate (de la Istru – denumire veche a Dunării), Mureşan.

După floră: Păduraru, Codreanu, Săhleanu (de la sihlă – pădure tânără), Holbură, Chiruţă (de la chir, pir), Condurache (de la condur, conduraş), Jipa (de la jipan – tufan, stejar), Handra (de la handră – iarbă care creşte prin grâu).La acestea se mai adaugă: Paiu, Secară, Buruiană, Florea, Bujor, Perju, Bostan.

După faună: Şoimaru, Gâştescu, Merlescu, Călin, Ursu, Ursache, Lupu, Lupaşcu, Puiu, Curcă, Cocoş, Răţoi, Biberi (biberi - castori), Bogza (bogză - bufniţă), Ciofu (ciuf - bufniţă).

După unele fenomene naturale: Nour şi Vulcănescu.

Familii ce poartă nume de sfinţi

Ştefan, Andrei, Grigore, Zaharia,Cosma, Pantelimon, Simion, Axinte, Ipate, Nechita, Sava, Chiriac, Neofet, Lazăr, Iacob, Maxim, Gavril, Isache, Mardare, Gherasim, Pahome, Atanasiu, Ilisei, Leonte, Nistor, Vlase,Oprea, Martin, Mitrofan, Sârghie, Sofronie, Palade.

Apoi: Moise, Avram, Isac, Iovu, Irimia sunt nume legate de prorocii Vechiului Testament. Luca, Matei, Marcu şi Toma sunt nume legate de sfinţii evanghelişti.

Popa, Diaconu, Dascălu, Călugăru sunt nume legate de ranguri bisericeşti.

Nume derivate din prenume sau din nume

Andrei–Andriescu, Andriesi, Andrieş; Ion–Ionescu, Ioneasa; Simion–Simionescu; Ştefan – Ştefănescu; Constantin– Constantinescu; Petru–Petrescu, Petrache, Petreanu; Manole–Manolescu; Dumitru– Dumitrache, Dumitraşcu; Tudor–Tudorache; Mihai–Mihalache; Alexandru–Sandu, Şandru, Alexa; Iordache–Iordăchioaia; Grigire–Grigoriu; Gheorghe–Gheorghincă; Corneliu–Cornilă; Neculai– Necula; Todiraş–Todiraşcu; Nică–Nica, Nicoară; Emil–Milea; Popa–Popescu, Popuţoaia, Popovici; Apostol–Postolache; Dascălu–Dăscăleanu; Moise–Moisii; Stan–Stănescu; Hogaş–Hogăşoaia; Pântea–Pântescu; Pintea– Pintilie; Turcu–Turcuman; Secară–Secăreanu; Muraru–Murariu; Dobrea– Dobreanu; Bodu – Bodoaşcă.

Nume provenite prin diminutivizarea (alintarea) prenumelui sau a numelui

Ion–Ioniţă, Niţă; Andrei–Andriuţă; Gavril–Gavriluţă; Postolache–Postolică; Grigore–Grigoraş; Petru–Petrişor; Lazăr– Lăzărică; Neculai–Neculăeş; Mihai – Mihălcuţ; Maria–Măricuţa; Muraru– Murărăşu; Ungureanu– Ungurenaşu; Corcaci–Corcăcel.

Nume stabilite după prenumele mamei

Airinei, Amariei, Aioanei, Asofiei, Astanei, Amăricuţei, Apetrei, Aniţei, Agavriloaiei, Abalaşei, Acatincăi, Aiordăchioaiei, Aursei, Apreutesei, Asmarandei, Asăftoaiei, Afloroaiei, Apetroaiei, Azamfirei, Amârzoaiei, Asăndoaiei, Apintilesei.

Familii care poartă numele unui prenume

Iancu, Radu, Zamfir, Iordache, Mihai, Barbu, Roman, Enache, Cozma, Costache, Gheorghe, Constantin, Ghiţu, Voicu, Enea, Marian, Anghel, Manole, Manea, Simina, Tudosca.

Nume legate de anumite însuşiri, calităţi sau alte trăsături ale omului

Albu, Roşu, Nantu, Apostol, Bălan, Buzatu, Farmatu, Gust, Pârlea, Leleu, Talpău, Bălău, Botezatu, Hărăţu, Oprea, Grosu, Tacu, Ruginosu, Stângu, Buzenchi, Cumpătă, Otrocol, Hanganu, Ostafie, Precupeanu, Ciocoiu, Buhan, Borţoi, Ghelbează.

Nume legate de anumite obiecte

Baltag, Măciucă, Cimpoi, Ciompoieşu, Cancea, Cercel, Ciocan, Mosor, Covrig, Argint, Ilic, Copcea, Budeanu, Puşcaşu, Hărăguţ.

Nume legate de anumite localităţi, ţinuturi sau provincii istorice

După localităţi: Mitescu, Cioharanu, Soceanu, Băiceanu, Ghindăoanu, Bârgăoanu, Focşăneanu, Boian, Ciurea, Hanganu.

După ţinuturi: Bârsan (de la Ţara Bârsei), Ungureanu (de la ţinuturile ungureşti), Sasu (de la ţinuturile săseşti), Neamţu (de la ţinuturile nemţene).

După provincii istorice: Munteanu, Olteanu, Moroşanu.

Nume legate de anumite populaţii: turci, ruşi, unguri, germani, ucraineni, cumani, tătari, slavi

Turcu, Rusu, Ungureanu, Coman, Tătaru.

De origine germană: Sasu, Dominte.

De origine ucraineană: Corcaci, Siminciuc. Huţanu de la huţuli (populaţie ucraineană din nordul Bucovinei).

De origine poloneză: Traischi.

De origine slavă: Sticea, Dobrea, Dontea, Dabija, Partin, Trofin, Timofti, Filoti.

Alte nume

Chihaia de la Kehaia (reprezentant domnesc la turci).

Cristea de la creştin (derivat din Cristos).

Zangu de la zang, zăngănire (zgomot metalic).

Pârja de la pârjă (teren ars, pârjolit).

Mărginică de la mărginaş, periferic.

În fiecare localitate există familii reprezentative cu nume tradiţionale specifice care au pus bazele aşezării, au apărat glia strămoşească şi au ţinut sus stindardul localităţii transformând numele în renume. Aşa sunt Şoimăreştii din Verşeni, urmaşi ai Năvrăpeştilor din Miroslăveşti, Sănduleştii şi Codrenii din Soci, Ianculeştii şi Tudurăchenii din Ciohorăni. Majoritatea locuitorilor din comuna noastră sunt oameni harnici, buni gospodari şi întreprinzători care ştiu bine a mânui plugul, coasa, dar şi condeiul, unelte înlocuite astăzi de motoare şi calculatoare. Pe mulţi, acestea din urmă i-au desprins de locurile natale ducându-i pe meleaguri străine, în ţară sau peste hotare. De aceea unele familii s-au redus iar altele au dispărut. Acest fenomen ne întristează dar ne şi consolează pentru că de obicei pleacă cei curajoşi şi întreprinzători, capabili să se descurce oriunde s-ar afla.

Cu gândul la casa părintească şi iarba verde de acasă sperăm că nu peste mult timp fiii noştri se vor întoarce, iar satele vor renaşte precum pasărea phoenix din propria-i cenuşă.

Prof. Ioan Leleu

„Lăsați copiii să vină la mine”

Acest enunț biblic, rostit de Însuși Mântuitorul, trimite, ca mesaj implicit, la un pilduitor pasaj, inclus în aceeași Comoară de Învățătură creștină, anume la „Parabola semănătorului”. Oamenii satului știu bine rolul locului în care îngroapă sămânța de la care râvnesc, pentru vremea recoltatului, roadă bună și îndestulătoare.

Așadar, ce reprezintă copilul în acest context? Copilul e tocmai sămânța cea curată, sănătoasa, numai bună pentru germinare și transformare în rodul așteptării noastre: „omul frumos”, ca să folosim sintagma unui înțelept contemporan, neobișnuit pentru vremurile noastre – actorul, gânditorul, creștinul Dan Puric.

Dar care e locul cel mai potrivit pentru a crește „oameni frumoși”? Desigur, unul dintre aceste medii propice, poate cel mai important (în corelație cu școala), este Biserica. Biserica, fiindcă chemarea „Lăsați copiii să vină la mine” chiar de acolo a pornit. Din locul care, pentru omul creștin, înseamnă însăși vocea Celui care a emis apelul.

În comunitatea satului Mirosloveşti, de această înfăptuire a Chemării Sfinte, ştim bine, de ani buni se îngrijeşte cu osârdie părintele Liviu Siminciuc. O face prin exerciții constante de întâmpinare a pruncului la Sfântul Botez, la Sfânta Împărtășanie și la Sfintele Liturghii. Dar, de cel puțin două ori pe an, sârguința părintelui-paroh în misiunea sa de modelator al sufletelor ingenue are zvâcniri care merită a fi exemplificate ca fiind adevărate sărbători ale copilului. Mă refer la serbarea dedicată Nașterii Domnului, în incinta Bisericii, sub auspiciile sale, și, ca un al doilea moment, prezența masivă a copiilor la Sf.Liturghie oficiată la Biserica-monument, de ziua Sfintei Mucenice Parascheva.

De fiecare dată, copiii prezenți în locul cel bine-hrănitor pentru sufletele lor fragede sunt motivați și cu darurile specifice acestor evenimente. Anul acesta însă, la sărbătoarea oficiată la Biserica de lemn, părintele (sprijinit de câțiva enoriași dedicați Bisericii) a dăruit copiilor o experiență sinonimă cu aceea de care se bucură și adulții, anume o ”agapă” inocentă în spiritul tradiției noastre creștine. Prilej de socializare, în alt context decât cel cotidian din ambientul școlii.

Cei care avem în grijă copii – părinți, bunici, educatori, asistenți maternali – remarcăm, cu admirație, această grijă a „semănătorului” pentru buna lucrare asupra copilului, în spiritul celei mai stringente nevoi a vremurilor noastre, vremuri aflate în dezordine sufletească, parcă mai mult ca oricând, de la potopul biblic încoace.

Desigur, norocul nostru, al beneficiarilor, vine și din faptul că părintele însuși e un tată fericit, înconjurat, în frumoasa-i familie, de copiii prin care preotul-tată se încarcă mereu cu disponibilitatea de a-i primi la el cu brațele deschise și pe copiii noștri.

Copiii justifică rațiunea de a fi a familiei umane, a societății și, totodată, obligația societății de a asigura acestei celule sociale contextul garanției că puii de om vor deveni oameni cu minte multă și inima mare. Una fără alta, sau, mai rău, niciuna din două, nu înseamnă altceva decât surzenia la chemarea școlii, surzenia la sfânta chemare „Lăsați copiii să vină la mine”.

Gavriil Năvrăpeşteanu

Părintele Patriarh Daniel şi…”albul nobil”

De “Sfântul Vasile cel Mare”, în prima zi a anului în care abia am intrat, am urmărit, la TV. “Trinitas”, Cuvântarea Părintelui Patriarh, în contextul Serviciului Liturgic de la Catedrala Patriarhală. Evenimentul acesta, constat, a fost un nou prilej de a-mi reactiva un ungher al modestei mele memorii.

Întâmplarea, sau poate că nu – mai sigur că nu – , a făcut ca una din cele două fiice ale mele, cea mare, să-și aleagă o profesie legată de supravegherea radioactivității mediului, care se desfășoară într-o anume legătură cu meteorologia, profesia soțului ei. Și iată-mi această parte a familiei mele lărgite stabilizată, pe termen lung, sus, pe munte, “vecină cu Dumnezeu”.

Sintagma aceasta care apropie, stilistic, muntele de Creator e titlul unui reportaj tv., făcut la Stația meteo de pe vârful Toaca, din Munții Ceahlău. Desigur, reporterii audiovizualului nu puteau ignora, în intenția lor de a prezenta ineditul vieții în izolare spațială și socială, asocierea celor două tipuri de trăiri “pe înălțimi”. Una strict profesională și una nu atât legată de altitudinea geografică, cât, mai ales, de înălțimea spirituală, duhovnicească.

Acolo sus, pe platoul alpin al Masivului Ceahlău, încă din timpuri imemoriale, monahii cei rugători pentru omenirea pierdută în lumeasca ei vieţuire şi-au întocmit modest lăcaş de rugăciune. Spre sfârşitul anilor ’90 – care încheiau pe cel de-al doilea mileniu de la Naşterea Domnului, întru Mântuirea omenirii –, sub auspiciile Părintelui Mitropolit Daniel, azi Preafericitul Patriarh, se înălța Biserica de lemn a schitul cu hramul “Schimbarea la Față”, lăcaş de închinăciune metamorfozat acum într-o bine-rânduită Mănăstire. Atunci, în faza de construcție, o parte din cheresteaua necesară osârdiei înfăptuitorilor era depozitată mai jos, la vreo două ore de mers pe potecile întortocheate ale muntelui. Mai departe de acest loc, numit “Stânile”, nu mai era cale pentru vreun mijloc de transport. Şi cum altfel s-ar fi întrupat ofranda adusă Domnului, dacă n-ar fi pus necesarul lor umăr şi pelerinii! Cei care, încă de la sfințirea locului, întru sporul împlinirii, veneau să senchine în capela cea provizoriu încropită.

În perioada aceea s-a întâmplat – şi iar mă îndoiesc de prezența aleatoriului – să urc, împreună cu fratele meu, Ioan, într-o vizită familială (cu valențe alpiniste) la stația meteo. În locul devenit depozit de cherestea pentru Biserica de lemn a schitului, ne oprirăm să alegem şi noi, după puterile noastre, o scândură-două şi să împlinim o faptă, măcar cât o nucă, de vrednicie creştină. În acel moment constatarăm că nu suntem singuri în respectivul loc şi în acest chip de întreprindere, că odată cu noi săvârşea asta şi un grup de persoane străine (după limba pe care o rosteau). Şi că acest grup inedit îl avea drept îndrumător şi, implicit, translator chiar pe Părintele Mitropolit. Fiindcă aveam toți același itinerar, am urcat, spre binecuvântarea noastră (a celor doi frați), împreună, ca un grup compact. Înalt Preasfinția Sa ducea în brațe un pachet de șindrilă, ca și câțiva monahi însoțitori, iar majoritatea persoanelor străine, câte o scândură. Străinii, bărbați foarte tineri, veniseră într-o misiune contextualizată mişcării ecumenice, despre al cărei promotor se ştia deja că este Înaltul Ierarh, în compania căruia, privilegiați, ne aflam.

În drumul nostru – anevoios trupului, dar binefăcător spiritului –, Părintele Daniel şi-a întrerupt de câteva ori conversația sa cu interlocutorii de limbă franceză şi ne-a explicat că oaspeții săi sunt (după limbă, firesc, noi îi consideram francezi) din Elveția. “O țară mică, cam cât Oltenia noastră…”, încercă Înalt Preasfinția Sa, binevoitor, să ne găsească o reprezentare spațială. Şi aici, fratele meu, profesor de geografie, cu timiditate, îndrăznește să ofere generosului interlocutor cifre exacte. Nu ştiam atunci că săvârşeam o inoportunitate, căci Părintele Mitropolit cunoştea temeinic Elveția, fiind într-o vreme lector şi profesor asociat la universități teologice din această țară. Ceea ce înseamnă că-i erau cunoscute şi cifrele “geografice”, negrăitoare însă pentru demersul său ocazional ce-i avea ca receptori pe niște condrumeți necunoscuți.

Pe traseu, în acest context ce-mi aprinsese în inimă o luminiță misterioasă, am admirat câteva delicate flori de colț, prilej pentru Părintele Daniel să le denumească, pentru noi doi, în versiunea “elvețiană” a limbii franceze şi să ne traducă în românește, vizibil sensibilizat de corespondentul metaforic din limba română, anume, “albul nobil”.

Întâistătătorul de astăzi al Bisericii noastre, Părintele Mitropolit de atunci, prin puritatea materiei veşmântului său, simbol profund grăitor al Rangului ecleziastic, îmi întreține perpetuu impulsul de a asocia imaginea Preafericirii Sale cu acea dumnezeiască creație a munților, cu floarea de colț, cu…”albul nobil”.

(Publicat în Basarabia literară, februarie 2011”)

Gheorghe Pârlea

Prezentare de carte basarabeană la Mirosloveşti

Doctorul în economie Vasile Şoimaru, dascăl universitar la Academia de Studii Economice din Chişinău este vlăstar al neamului făcut celebru, "literar", de Mihail Sadoveanu în romanul "Neamul Şoimăreştilor". Şoimăreanul acesta al zilelor noastre a intuit că marele prozator s-a inspirit din documente istorice, cu privire la alegerea eroilor cărții sale. Şi a purces la autentificarea "civilă" a neamului familial din care universitarul presupunea că se trage. În timpul documentării pentru monografia Neamul Şoimăreştilor, 500 de ani de istorie (realizată în coautorat cu dr. Alexandru Furtună) şi-a descoperit strămoşii (dregători domneşti, la origine) ca având moşiile pe cuprinsul satelor din trecut ale comunei noastre. Legătura sufletească cu miroslovenii, care s-a născut din această revelație a sa, faptele sale culturale în care i-a implicat şi pe reprezentanții comunității noastre şi înființarea unei secții de carte basarabeană în cadrul Bibliotecii Comunale din Miroslovești aproape că l-au "împământenit" în satul de pe valea Moldovei. În consecință, basarabeanul născut la Cornova poartă deja titlului de Cetățean de Onoare al comunei noastre.

Dr. Vasile Şoimaru nu e numai profesor de şcoală superioară. El a fost şi om politic cu greutate: deputat în două legislaturi, în Parlamentul Republicii Moldova, în perioada cea mai rodnică cu privire la restabilirea drepturilor naționale românești în această fostă republică sovietică, ruptă samavolnic din trupul României. A ieşit din politică atunci când electoratul basarabean, încă bântuit de himerele "kominternului", a decis să-i aducă la conducerea "tărişoricicăi" din dreapta Prutului (cum îi zice metaforic şi sarcastic tribunul Nicolae Dabija) pe oamenii lui Vladimir Voronin. Cei opt ani de regim neocomunist – guvernare care aproape că a ucis speranțele oamenilor lucizi din Basarabia, cu privire la democratizarea, la reintegrarea românească şi europeană a republicii – au fost monitorizați asiduu cu marea sa inimă de român rănit şi cu rațională sa capacitate de analiză politico-economică. Ba şi cu aparatul său de fotografiat, prin intermediul căruia şi-a câştigat consacrarea şi în arta fotografică. Au rezultat zeci de articole de presă, din care, şaizeci – majoritatea publicate în Timpul – au alcătuit conținutul recentei sale cărți, intitulată "Căderea comuniştilor" (Ed. Prometeu, Chişinău, 2010). Aceasta, după ce a scris şi ne-a adus, pe rând, "Căderea premierilor" (din perioada când şi-a exercitat mandatele de deputat), monografia mai sus numită (lansată şi în comună, la Verşeni), albumele sale monografice "Poeme în imagini" şi celebrul album "Românii din jurul României, în imagini". Pentru această din urmă lucrare monografistul a parcurs echivalentul a de două ori ecuatorul (act de eroism!), ca să aducă mărturia vizuală a împrăştierii epopeice a românității în cele patru zări, de jur-împrejurul Neamului-Matcă.

Uite-aşa, dr. Vasile Şoimaru a reuşit să ne scoată din monotonia noastră rurală, din tipicul rudimentar al satului şi să ne convertească şi la un alt fel de trăire, unul mai legat de inimă şi de minte. Acum a făcut-o, ca mai întodeauna, abătându-se din drumurile sale cu destinatari mai importanți. Se întorcea, trist şi ostenit, de la înmormântarea poetului Adrian Paunescu, căruia, ca mai toți basarabenii, îi purta o adâncă prețuire. Poetul îi publicase, în "Flacăra" sa, imagini şi aprecieri deosebit de laudative în legătură cu albumul în care V. Şoimaru "i-a adunat la un loc pe români".

Încă de acasă, prietenul nostru îşi croise planul care ne implica. Îşi ticsise portbagajul automobilului său (al cărui kilometraj indica sute de mii de kilometri la bord) cu zeci de exemplare din recenta sa carte şi cu câteva pachete de cărți ale altor autori, ca prin această a doua lansare de carte basarabeana la Miroslovești, în sala de şedinte a Consiliului Local, să ne provoace un nou act cultural, aproape familiar unui segment de săteni, căci unii dintre ei sunt participanți şi la lansările de carte basarabeană la Fălticeni, la Mănăstirea Diaconeşti (Bacău), cărtile Cetățeanului lor de Onoare (cu viețuirea la Chişinău) sau ale distinşilor intelectuali din cercul doctorului Vasile Şoimaru.

În acest context, în decursul ultimilor ani, comunitatea miroslovesteană i-a avut ca oaspeți basarabeni pe scriitorii şi gazetarii Nicolae Dabija, Vlad Pohilă, Nicolae Rusu, pe artiştii emeriți Ninela Caranfil (actriță la Teatrul Național) şi Vasile Iovu (naist şi flautist la Filarmonică). Nu demult, în compania inimosului nostru "consătean", ne-a onorat cu vizita, pentru a ne oferi, cu autograf, cartea "155 de cărți într-o carte", o distinsă Doamnă cu origini basarabene, Zamfira Mihail, cercetător în cadrul Academiei Romane, profesor universitar. Cartea savantei îl are coautor de proiect pe dr. V. Şoimaru, ca multe alte cărți valoroase, scoase, prin osârdia lui, fie din uitare, fie din amenințarea cu rămânerea în stadiul de manuscris.

Recenta vizită la Miroslovești a distinsului nostru prieten basarabean, ca şi cele anterioare (câte oare?), a fost, pentru dr. Vasile Şoimaru, un nou prilej de a ne aduce cărți, alte şi alte cărți scrise la Chişinău, în zbuciumul destinului unei frânturi de popor, în dor de frate, în dor de dreptate. Un îndemn fierbinte către noi, cei din dreapta Prutului, să nu ne detaşăm de frățietatea noastră istorică, de Golgota românilor basarabeni, parcursă sisific în aspirația lor naturală de a fi împreună cu Neamul în hotarele istorice ale României Mari.

P.S. Dacă, întâmplător, acest text va ajunge şi sub privirile distinsei doamne Mihail, îi cerem iertare pentru că ne-am exprimat onoarea de a o avea oaspete invocându-l, ca reper cultural, pe bravul său tată, preot cărturar şi patriot, pe care îl ştiam prin intermediul cărților dăruite nouă de dr. V. Şoimaru. În ignoranța noastră "sătească", nu ştiam că fiica regretatului preot şi istoric Paul Mihail egalase (poate şi depăşise) statutul cultural al tatălui său. Cartea Domniei Sale, am constatat, are toate reperele necesare reparației ce se impunea.

(Publicat în ziarul online "Orizontul", Paşcani, 15. 11. 2010)

Înv. Gheorghe Pârlea

Maestrul Vasile Iovu, un Moş Crăciun … prin curier

Diferențele în evoluția socio-culturală a indivizilor aceleiaşi societăți (națiune, comunitate urbană sau rurală, grup profesional, familie) nu ar trebui să despartă (relațional) invariabil indivizii. Sau grupurile de indivizi cu niveluri de dezvoltare diferite . Şi constatarea aceasta a înțelepților, pe care eu doar am parafrazat-o, îndrăznesc să cred, e mai degrabă o redescoperire şi nu o licență a vreunui original creator de idei. Această "paradigmă" ar fi trebuit – şi, relativ, optativul s-a şi împlinit – să fi dat roade odată cu încropirea primei microsocietăți umane. Principiul acesta al existenței noastre în diversitate tolerată ni-i lăsat de Dumnezeul începuturilor…Destui din "cei mari" au manifestat înțelegere pentru "cei mici". Ba chiar le-au descoperit acestora merite sociale (sau personale) auxiliare zestrei privilegiaților. Unii ar spune (şi oare ar trebui contrazişi?) că eu vorbesc de excepții care întăresc regula, adica inversul…

În context, la o scară microscopică – căci am în vedere doar o mostră, doar o mică izbândă –, reamintesc, cu un scop aferent, deductibil în final, legătura noastra specială, a miroslovenilor, cu distinşii prieteni basarabeni.

Între exponenții unei colectivități rurale şi ai alteia, urbane, rareori se încheagă o legătură. Cu atât mai mult cu cât e vorba aici de un oraş mare, cu o puternică amprentă culturală – un reper în a sublinia diversitatea – anume, Chişinăul. Şi un sat cu două mii de locuitori, ca al nostru (dar hai să extindem la spațiul comunei, căci experiența aceasta onorantă a atins şi satele Soci şi Verşeni). De aceea, coeziunea creată între aceste două exponențiale grupuri umane, aparent incompatibile, e absolut…mediatizabilă.

Desigur, pentru orice succes colectiv e nevoie de un lider, de un inițiator generos. Şi, în exemplul nostru, el a existat. Însă, ca o condiție, s-a desprins din grupul citadin. Numele lui, zic unii, e rostit prea des, ar trebui pus "sub embargo". Dar acest nume e notoriu, căci e nebănuit de des pe buzele unor exponenți ai comunităților de români din cele patru zări ale Terrei. El e omul care-i cercetează pe confrați, care-i întreabă de viață cel mai frecvent. Spune "Românii din jurul României"şi, ca o condiție "ombilicală", rasună şi un nume: dr. Vaşile Şoimaru.

Dar, ca să nu lungesc vorba şi să nu mă depărtez de titlul demersului meu, nu voi dezvolta acest exemplu de "unitate în diversitate", dealtfel, posibil cunoscut din câteva articole anterioare. Ci numai voi mai sublinia un nume drag, prin care să-mi întăresc exemplul de caz. Si, totodată, ca să facilitez ceea ce, pretențios, se numeşte "conexiune inversă", turretur.

Altfel spus, am primit un Dar pentru care mesajul de mulțumire are nevoie de un vehicul special – presa. Faptul că aici e vorba doar de "presa locală", sper că "vehiculul" nu va atenua intensitatea mesajului către Destinatar.

Cel spre care se îndreaptă gândurile beneficiarilor e fermecătorul Maestru Vasile Iovu, artistul emerit de la Chisinau. Domnia Sa, după ce ne-a cunoscut, în bătătura noastră, şi ne-a exaltat cu miracolul artistic ieşit din naiul său, ne-a trimis recent, în preajma Crăciunului, în "sacul" unui curier al său – nu unul de rang inferior, ci tocmai cel care a făcut posibilă relevarea acestui frumos model de apropiere umană, peste diferențele specifice –, un Dar inestimabil. Unul pentru suflet, care pune la modul absolut în evidență că drumul spre inimă e…"audiovizual". Cu invariabila condiție ca mesajul (artistic) să fie emis de instrumente desprinse din recuzita cetelor îngereşti. Sau mesagerul să fie chiar un înger – unul retrogradat de la "ceresc" la "pământesc". Şi cum Maestrul are o expresie senină precum cerului îngerilor – şi, mai ales, că acolo sus chiar are un înger al său, înălțat de la condiția de "pământesc", la cea de "ceresc" –, s-ar putea să…

Totuşi, ştiind că dezbaterea cu privire la sexul îngerilor încă nu a sintetizat o concluzie, îl preferam – pentru generoasa-i ipostază în care ne-a implicat – un "Moş Crăciun, prin…curier". Mulțumim adânc, "Moş Crăciun cu Nai" de la Chişinău!... Colateral, prețuirea noastră şi…Curierului!

(Publicat în revista online Basarabia literară, ianuarie 2011)

P.S. Îl asigurăm pe marele artist că i-am fost profund solidari, în timpul vizionării DVD-lui, ştiind că evenimentul artistic de la Chişinău i-a redeschis dăruitorului nostru rana cea încă necicatrizată.

Gheorghe Pârlea

De la Abel şi Cain, la fermierul (postmodern) român

Se apropie din nou primăvara. O altă primăvară. Pentru noi, sătenii, o..dulce povară.

Încă o dulce povară. Între alte poveri mai mult sau mai puțin bogate în speranțe. Unele poveri – în contextul crizei economico-financiare care, iată, ignoră anotimpurile – de-a dreptul amare, amare ca fierea. Pentru mulți, sau pentru destui, povara grijii față de soarta propriilor copii. Ai copiilor de şcoală cărora părinții nu le întrevăd rostul în viață, ai copiilor deveniți adulți, cu răspunderi familiale, la rându-le, în căutarea unui serviciu care să le asigure existența decentă – ai celor care bat la porți încuiate sau, mai bine-zis, la porți imaginare, inexistente.

Agricultura? Agricultura autohtonă, se pare, nu mai e un mijloc de existență. Nici măcar de subzistență. Şi nu pentru că n-ar exista averea care să justifice prezentul aceastei ocupații cu rădăcini în anticitate. Ci pentru că Cineva, cineva colectiv, greu de identificat, e capul răutăților, în materie. Pentru destui, acel „cineva" e uşor perceptibil, chiar aflat la vedere: politicianul. La plural, politicienii; politicienii vremurilor noastre, autohtoni şi euro-atlantici, aflați într-o cârdăşie de tip nou, aferentă "principiilor" globalizării. Aceştia, prin neglijarea inconştientă sau, ce-i foarte grav, conştientă a politicilor agrare dedicate celor îndrituiți să facă agricultura propriei baştini, au legat strâns la gură punga cea care ascunde comoara lăsată de Dumnezeu urmaşilor lui Abel şi Cain, primii agricultori ai lumii (după sursa bibliografică cea mai cercetată). Au legat-o cu nodul gordian, numai ei cunoscând „meşteşugul" dezlegării, ştiind aceşti făptaşi vicleni ai timpurilor noastre că sabia în stare să-l mai taie o dată e lipsită de ascuțiş. A tocit-o bine, siluită în teaca unei jumătăți de veac, epoca „omului nou". De-ajuns ca țăranul să-şi piardă instinctul de proprietar funciar şi reflexele aferente.

Şi totuşi, păstrând proporția, există în satele Țării şi câteva excepții, care să întărească ceea ce a devenit, din păcate, deja regulă. Excepțiile la care mă refer aici mijesc şi în satele comunei noastre. Cu nume şi prenume: Gheorghiță Popuțoaia, Filote Ionuț, frații Cristian, Lucian, Marcel şi Danuț Grigore (in asociere), Gheorghiță Timofte.

Unuia dintre cei numiți mai sus – ultimul, în ordinea enumerării – îi observ, involuntar, freamătul gospodăriei întemeiate cu vreo două decenii în urmă, în vecinătatea mult mai îmbătrânitului meu habitat casnic. Fiindcă în gospodăria părintească a rămas să continue rostul ancestral fratele său, gospodarul nostru, Gheorghiță Timofte, a început cu puțin, cu o brumă de avere. Cu o casă aproape părăsită, cumpărată de la un țăran amăgit de mirajul industrializării. Şi, mai ales, cu dragul de satul natal şi de ocupațiile celor din sânul familiei-matcă, strâns legate de rânduielile câmpului şi de prezența animalelor, a celor domesticite de om.

Îi ştiu gospodăria părintească din preajma Gruiului, pe coasta căruia Alexandru Timofte, ca şi fiul său, Mihai, părintele lui Gheorghiță, îşi înjghebau stânile în care îşi rostuiau treburile ancestrale ale oieritului. De la stâna lor păstrez în memorie, ca un ecou întârziat, ultimele tânguiri de bucium mirosloveştean.

Mutându-se în cealaltă margine a satului, o simetrie croită de destin, Gheorghiță Timofte şi-a urmat chemarea străbunilor, privind noima vieții. Si, alături de tânăra sa soție, Liliana – o soceancă iute la faptă, ca şi la vorbă –, s-a pus pe agricultură şi el. Istoria lui de agricultor s-a întâmplat să debuteze odată cu epoca aceasta nouă de-i zicem postdecembristă, postcomunistă, postmodernă... A început cu un tractor cumpărat de la alți cultivatori, ca să-şi poată obține mai întâi strictul necesar familiei sale cu un singur copil. A văzut apoi că merge treaba, şi a mai luat unul. Tot unul din cele folosite de alții înaintea sa. Şi i-a mers şi mai bine. Între timp, a luat pe lângă gospodăria sa, oferindu-i adăpost şi pâinea cea de toate zilele, un braț de muncă tânăr, aflat fără nici o întrezărire de făgaş prin viață. I-a crescut apoi băiatul, întărindu-i-se astfel resursa umană a gospodăriei. Şi-a făcut asociație familială, ca să fie după rânduielile noi, şi-a extins şi modernizat acareturile şi şi-a însurat feciorul. Vorba vine, căci azi numai ce te trezeşti cu cineva nou în casă care te momeşte cu ceaşca de cafea aburindă şi te apelează cu tată-socrule. Apoi, Gheorghiță al nostru, sătean orientat, a auzit şi el de subvențiile speciale pentru cei care-şi cumpără primul tractor. Numai bun prilejul pentru Alin, familistul cel proaspăt al gospodăriei extinse.

Desigur, cu trei tractoare şi toate uneltele anexe, poți presta servicii şi pentru alții, dar nu te-nduri să n-o faci, mai ales, pentru tine. Fermierul nostru exploatează pentru el vreo 12 hectare, în proprietate sau în aşa-zisa arendă. Ca munca sa la câmp să fie şi mai rentabilă şi, mai cu seamă, ca bucuria sa pentru animale să se împlinească mai bine, a găsit prilejul să-şi sporească şeptelul. Cum avea cinci vaci şi alte câteva atuuri pentru a se încadra în mult-mediatizatele, (dar puțin implementatele) programe europene pentru agricultură, Gheorgiță s-a făcut luntre şi punte ca să poată obține un asemenea program. Un program prin Măsura 141, pentru fermele de semisubzistență. Asta înseamnă că, în cinci ani, beneficiarul programului va primi, nerambursabil, 7500 euro, câte 1500 euro anual. Programul implică, evident, şi obligații – extinderea lotului de vaci cu 3 capete pe an, modernizarea bazei zootehnice etc. Beneficiarul ajutorului european consideră, însă, că prima condiție enumerată e greu de îndeplinit cu suma primită. Dar, el speră că dublarea efectivului de la debutul programului achiziționat ar trebui să-i satisfacă pe responsabilii cu implementarea. Vorba românului: „o fi şi pe a mea" sau, „merge şi aşa". Acum, în grajdul cel construit cu banii din program, Gheorghiță Timofte are, pe lângă cele cinci vaci, încă două junici gestante şi patru viței.

Şi ce mai are gospodarul nostru pe lângă cele amintite? Mult optimism. Optimism dat de cei circa 40 000 lei noi, profitul anual al fermei sale, de sănătatea membrilor familiei (nu chiar de nota zece pentru unii dintre ei) şi de, mai ales, dragostea pentru ceea ce face. Tocmai acestea mă fac să trec în umbră faptul că vecinul meu mai ignoră pe ici-colo regulile bunei vecinătăți şi să aduc în prim-plan semnalarea prezenței acestui fermier mirosloveştean de (un oarece) succes. O prezență ce ar putea motiva apariția altora pe aşa-zisul firmament al...fermierului român postmodern, fie el şi „de semisubzistență". Speranțe noi că vom ieşi odată din practica agricolă a începuturilor istoriei... Din primitivismul fraților Cain şi Abel. Sau, altfel spus, speranța că vom scoate din teacă, în sfârşit, sabia cu care să tăiem încă un nod gordian, de data aceasta pe cel care ne leagă rosturile noastre rurale.

Gavriil Năvrăpeşteanu

Pompierii obşteşti de la Mirosloveşti, "îngerii păzitori" ai unei bătrâne uituce

În amurgul zilei de 28 decembrie a.c. vecinii Mariei Andrii (86 de ani) observă un fum dens învăluind casa acestei bătrâne rămasă singură şi ducând povara unei hipoacuzii totale. Întâmplarea a făcut ca martorii să reuşească să-şi țină cumpătul şi să acționeze prompt: unul a dat repede telefon la şeful echipei de intervenții din sat, alții au sărit, cu mijloace improvizate, pentru a împidica extinderea incendiului la întreaga clădire.

Totuşi, adunarea aceasta ad-hoc n-ar fi reuşit stoparea primejdiei fără operativitatea celor patru pompieri locali, care au sosit în timp optim şi au acționat "ca la carte". Au întrerupt alimentarea cu gaz şi curent electric şi au "atacat" focarul. Ardeau pereții de polistiren din încăperea în care gospodina uitase că a lăsat pe aragazul aprins o tigaie tixită cu slanină de topit.

"Îngerii păzitori" ai bătrânei, pompierii obştei, au reuşit să salveze acareturile unei vieți de om. Cel care a asistat, în anonimat, la operațiunea aceasta de salvare ține să le rostească , admirativ şi recunoscător (bătrâna îi este mătuşă), numele: Adrian Plai, şeful echipei, Ionuț Ungureanu (profesorul de educație fizică), Ionel Traischi şi Ovidiu Maciu. Adaug acestora şi pe Sevastița Dascălu (Hogaş), aflată întâmplător de față, pentru bărbăția de a "ataca" şi ea focarul incendiului, plătind vrednicia ei cu un mic sacrificiu (o arsură la mână).

Redacția

Lumină mai multă şi mai ieftină pe străzile comunei

În preajma sărbătorilor de iarnă Primăria Comunei Mirosloveşti a finalizat proiectul " Modernizarea rețelei de iluminat public, utilizând aparate de iluminat economice şi ecologice". Proiectul este finanțat integral din bugetul local şi s-ar părea că, deşi traversăm o perioadă de criză, cu restrângeri serioase asupra cheltuielilor, în cazul obiectivului la care facem referire nu poate fi invocată zicala "tichiei de mărgăritar". Dl Ionuț Gospodaru, primarul comunei, ne informează că investiția va fi uşor de amortizat prin economiile rezultate din plata consumului de energie. Spre exemplu, aparatele de iluminat demontate, pe lângă pierderile determinate de uzura rețelei vechi (unele segmente depăşesc 30 de ani), aveau valori de consum de 250W şi de 400W. Noile lămpi au valori de 30W şi de 70W.

În cadrul acestui proiect al administrației locale au fost montate pe drumurile interioare un număr de 473 de lămpi. În zonele aglomerate au fost montate lămpi pe fiecare stâlp, iar în rest – pe unul din doi stâlpi, alternativ. Pe drumurile secundare vor fi reintegrate în rețea o parte din aparatele demontate.

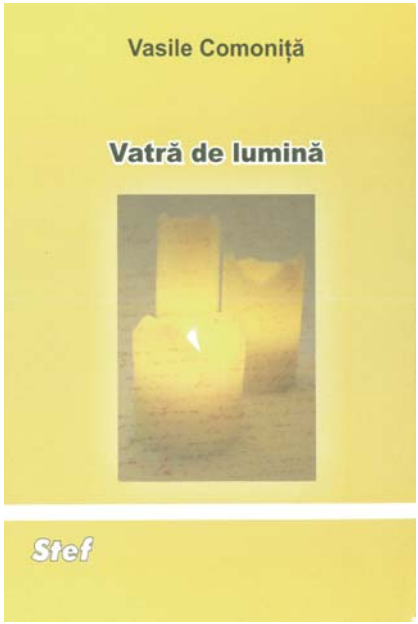
Într-una din nopțile premergătoare celei ce desparte, cu fast sărbătoresc, anul consumat, de Anul Nou, cel care a redactat acest articol, acompaniat de artizanul numitei realizări ambientale, a efectuat "un rond" pe drumul principal al comunei, de la limita nordică a satului Mirosloveşti până la ieşirea din satul Miteşti. Un prilej edificator pentru ceea ce reprezintă efectul benefic al investiției în noul sistem de iluminat public. Suplimentul de lumină multicoloră, furnizată de aparatele de iluminat decorativ, a adăugat nopților satelor noastre o evidentă notă de urban.

Redacția

cyan magenta yellow black

Vasile Comoniță (din recentul volum „Vatră de lumină”)

S-a întors cucul să cânte
Vremuri noi, vremuri trecute...

Am fost
Am fost
ca vremea cea bună...
La drum lung,
noaptea pe lună,
anticorp am fost
la ciumă.

Dacă altceva nu ştim...
Ne cârpim,
Ne tot cârpim,
Dacă altceva nu ştim.
Peticit şi tu şi eu
O să arătăm mai rău
Ca un urs
De Anul Nou...

Bang,bang
Bang, bang,
Clopotele sună,
Clopotele bat
Tot mai des în sat.
-Cine a murit?
Mă-ntreabă-o bătrână.
-Nu pot să-ți răspund...
Pot să-ți spun atât:
Că urmez la rând.
Bang, bang,
Copotele sună,
Încă un mormânt.

S-a întors cucul
S-a întors cucul să-mi cânte,
Măcar el să nu mă uite...
În plopul de la cişmea,
Asezat pe-o rămurea
Aproape de casa mea

Tinerilor politicieni

A zis-o unul înaintea mea:
Cum că politica-i o damă cam… lichea –
Ademeneşte tinerii creduli,
Dar se oferă „la consum” celor...bătrâni.

Şi ce scofală-ar fi aici?!...
Şi tinerii ajung...bunici.

Celor ce vor numai…”în şa”

Omului îi este dat
Să trăiască cumpătat…
Viața curge mai frumos
“Când călare, când pe jos”.

Iar acei ce vor să treacă
Viața numai “de-a călare”
Nu fac bătături în talpă,
Dar le fac…între picioare.

Epigrame (Gh. Pârlea)

Răsari…

Îmi curge absent timpul spre tine,
Răsari peste amurgul meu ireal şi discret,
Sub pleoape doar imaginea ta se reține
Când eu mă retrag abătut din concret.

Si-n umbra-nserării îmi ard disperarea
Lăsându-mi în urmă un tainic dezastru,
Trimit peste tine şi toamna, şi marea,
Şi lacrima ce-mi cade din timpul albastru.

Trimit înspre tine şi timpul uitării,
Te-am exilat departe în crudul amurg,
Dar tot mai des în secunda-nserării
Răsari luminând durerosul meu burg.

Miroslav Lăzoski

Aşchii de clipă

Năvălesc peste carnea mea
Ţintitele aşchii de clipă,
Mă clatin sângerând peste nea –
Biet fluture ciunt de-o aripă…
*
Mi-e vitregă-n iarnă clepsidra,
Se scurge mai iute nisipul,
Începe s-apese amarnic obida,
Aşchii de clipă îmi sfârtecă chipul.
***
O, Cronos, învață şi tu a iubi,
Opreşte o clipă pendulul,
Dă-mi timp să învăț a muri,
Mă fă peste moarte stăpânul.

Fratele meu, copacul

Am soarta ta, omule...
Mă răvăşesc şi pe mine,
te răvăşesc şi pe tine –
pe mine, vânturile,
pe tine, gândurile...
*
Am soarta ta, omule...
dureros ciopleasc în mine,
dureros ciopleasc în tine –
în mine, securile,
în tine, gândurile...
*
Am soarta ta, omule...
Vâlvătaie arde-n mine,
vâlvătaie arde-n tine –
în mine, focurile,
în tine, gândurile...
*
Rău de mine,
rău de tine...
Însă fratele tău, pomul,
vede că-i mai tragic omul...
Căci şi focul, şi securea
nu strivesc de tot pădurea...
*
Şi că toate vânturile
Nu dor cum dor...gândurile.

Poezii (Gh. Pârlea)

Invitație la …colaborare

Dacă distinții oameni de condei, cu sau fără origini miroslovești, doresc să ne dea sfaturi, sau chiar să colaboreze în contextul tematic rural, primim cu recunoștință și onoare.

Rugăm, de asemeni, localnicii care au exercițiul comunicării scrise să ne devină colaboratori. Primim textele propuse numai în format electronic.

(Redacția)

REDACȚIA

GLASUL SATULUI

Redactor coordonator: Gheorghe Pârlea
Colegiul de redacție: Virginica Stan, Georgiana Popa, Ioan Pârlea.
Colaborator (editări computerizate): Costel Apreutesei
Adresa e-mail: glasul.satului@gmail.com